

Алгоритм дій класного керівника в разі виявлення булінгу в дитячому середовищі

1. Означити явище і для дітей, і для дорослих.

Дорослий, якій взяв на себе відповідальність припинити це явище, повинен поговорити з групою, у якій відбувається цькування і назвати явище групі.

Якщо не називаєте все своїм ім'ям, усі будуть робити вигляд, що нічого особливого не відбувається. Ніяких: «У Саші не ладиться з однокласниками».

Ми чітко говоримо: «Коли дитину навмисно доводять до сліз, систематично дражнять, коли відбирають, ховають, псують її речі, коли її штовхають, щипають, б'ють, обзивають, підкреслено ігнорують - це називається цькування. Це насильство. Булінг»

Діти досить часто не усвідомлюють, що саме роблять. У них в голові це називається «ми його дражнимо», або «ми так граємо», або «ми його не любимо». Вони повинні дізнатися від дорослого, що коли вони роблять так, це називається насильством, що є - неприпустимим, за що треба нести відповідальність.

2. Дати однозначну оцінку.

Дітям необхідно пояснити, що люди можуть бути дуже різними вони можуть подобатися один одному більше або менше, але це не привід для насильства. Люди здатні навчитися бути разом і працювати разом, навіть якщо вони дуже різняться між собою.

Можна навести приклади, що нам може здаватися неправильним в інших людях: зовнішність, національність, реакції, захоплення, поведінка. Навести приклади, як одна і та ж якість у різні часи і в різних групах оцінювалася по-різному. Таким чином ми формуємо толерантне ставлення один до одного.

3. Визначити булінг як проблему групи.

При виявленні що, хто, як ... ви почуєте: «А чого він? А ми нічого ... а це не я » і все в такому дусі. Зрозуміло, що толку від обговорення в такому ключі не буде.

Тому не треба його вести. Не треба сперечатися про факти, з'ясувати, хто і що не так зробив. **Потрібно позначити цькування - як хворобу ГРУПИ.**

Так і сказати: «Є хвороби, які вражають не людей, а групи, класи, компанії. Якщо група не стежить за чистотою відносин, вона може захворіти – насильством, яке негативно впливатиме на кожного в групі. Дорослому необхідно запропонувати терміново лікуватися, щоб клас був здоровим, дружнім».

Це дозволить насильникам зберегти обличчя і навіть надасть їм можливість хоча б спробувати приміряти роль конструктивного лідера.

І, що особливо важливо, це знімає протиставлення між жертвами-насильниками-свідками. Всі в одному човні, загальна проблема, давайте разом її вирішувати.

З дітьми старшого віку можна подивитися і обговорити фільм «Опудало». З маленькими - «Гидке каченя».

4. Активізувати моральне почуття і сформулювати вибір.

Результат не буде міцним, якщо діти просто прогнуться під формальні вимоги вчителя. Завдання - вивести їх зі «стадного» азарту в усвідомлену позицію, включити моральну оцінку того, що відбувається.

Можна запропонувати дітям оцінити, яким є їхній внесок у хворобу класу під назвою «насильство».

Припустимо 1 бал - це «я ніколи в цьому не беру участь», 2 бали - «я іноді це роблю, але потім шкодую», 3 бали – «цькував і буду цькувати, це здорово». Нехай всі одночасно покажуть на пальцях - скільки балів вони поставили б собі?

Тут ні в якому разі не можна намагатися викрити когось. Навпаки, потрібно сказати: «Що кожний по-різному бачить проблему, добре, що більшість не вважає, що цькувати - це добре і правильно. Це чудово, значить, нам буде неважко впоратися з цією проблемою». Так моральна оцінка цькування стає не зовнішньою, нав'язаною дорослим, її дають самі діти.

Якщо група дуже загрузла в задоволенні від насильства, конфронтація може бути більш жорсткою. Можна знову ж таки використати прийом з «гидким каченям». Нагадавши дітям той уривок, у якому описано цькування. Сказати приблизно наступне: «Зазвичай, читаючи казку «Гидке каченя», ми співчуваємо головному герою. Нам його шкода, ми за нього переживаємо. Але зараз я хочу, щоб ми подумали про ось цих курей і качок. З каченям-то все потім буде добре, воно полетить з лебедями. А вони? Вони так і залишаться злими, нездатними ні співчувати, ні літати.

Коли в класі виникає схожа ситуація, кожному доводиться визначитися: хто він є в цій історії. «Серед вас є бажаючі бути злими індиками і курьми? Який ваш вибір?».

5. Сформулювати позитивні правила життя в групі та укласти контракт.

До цих пір мова йшла про те, як не треба. Помилкою було б зупинитися на цьому, тому що, заборонивши дітям колишні способи реагування і не давши інших, ми провокуємо стрес, розгубленість і повернення до старого. Момент, коли колишня, «погана» групова динаміка перервана, розкрутка її згубної спіралі припинена, найкраще, щоб запустити динаміку нову. І це важливо робити разом.

Досить просто разом з дітьми сформулювати правила життя в групі.

Наприклад:

- У нас ніхто не з'ясовує стосунки кулаками.

- У нас не ображають один одного.
- У нас не дивляться спокійно, якщо двоє б'ються - їх розбороняють.

Але занадто багато і складно не треба, принаймні для початку. Правила повинні бути доступними, зрозумілими для всіх, виписуються на великому аркуші і за них всі голосують. Ще краще щоб кожен поставив підпис, що зобов'язується їх виконувати. Цей прийом називається «укладення контракту», він прекрасно працює. Якщо правила хтось порушує, йому можуть просто мовчки вказати на плакат з його власним підписом.

6. Моніторинг і підтримка позитивних змін.

Дуже важливо щоб дорослий, який взявся вирішувати ситуацію пов'язану з булінгом, не залишав групу. Він повинен регулярно питати, як справи, що вдається, що важко, чим допомогти. Можна зробити "лічильник одужання", який-небудь кошук, куди кожен, кому сьогодні дісталоса або хто бачив щось, що було схоже на насильство, може покласти камінчик. За кількістю камінців визначається, чи гарний сьогодні був день, краще на цьому тижні, ніж минулого і т. д.

Можна ставити спектаклі, складати казки і робити колажі про «хроніку одужання колективу», зробити «графік температурного режиму в групі» і т. д.

Суть в тому, що група постійно отримує щирий інтерес від авторитетного дорослого і як і раніше вважає перемогу над цькуванням своєю спільною справою.

7. Гармонізація ієрархії.

Ось тепер пора думати про популярність. Про те, щоб кожен мав визнання в чомусь своєму, міг пред'явити себе групі, бути корисним і цінним у ній.